

z otroci dobro trudil. Svoje veselje je bilo spet v prvem razredu pripravljeno, ker je učil g. Halek, sicer rojen Nemec od česke meje, pa pri svoji posebni pridnosti tudi za uk slovenskih otrok tako dobro ali še bolje pripravil, kakor marsikak slovensk rojak. Tukaj se je oglašil nar pred večji deček, ki je v kratkim pa lepo sestavljenim nagovoru častite gospode poslušavce pozdravil; in sicer mu je beseda iz ust šla, kakor da bi ne bil pervikrat taciga govora imel. Potem so otroci prvo pesem pred šolo iz „Drobtinc“ l. 1851 zapeli; njih malim in tankim glasovam so gosli nekterih večjih šolarjev več moči dajale. Kako da pa so otroci potem lepo zlogovali in brali, kako na ložji slovniske prašanja odgovore dajali, kako posebno urno in z rabo poštrevavnih prihitljejev iz glave poštevali, nočem dalje popisovati; zadosti je povedati, da smo poslušavci vsi v otroke zamaknjeni bili. Da je tudi keršanski nauk otrokam dobro v glavi bil, in da odgovor ni nikjer zastajal, ko so g. dekan Andrej Pečar, in g. kaplan Svetličič prašali (drugi g. kaplan Hafner so bili po duhovnih vajah zadržani), da se po takim lahko razumē.

V zadnje pa je prišla za nas nekako nova reč na versto, namreč izpraševanje iz sadjoreje. Pridni g. Halek, ki je sadjorejo še v Kočevji po lastnim nemškim spisu v vprašanjih in odgovorih učil, si je dal ta kratki poduk po zvedenim možu posloveniti in je po tem tudi tukajšnje otroke učil. Z nekakim posebnim veseljem so otroci o sadjoreji pripovedovali, in h koncu nam je večji šolar vse ravnanje pri cepljenji nad pripravnim kolcam očitno pokazal. Pregovor, kiso ga otroci od sadjoreje vedili, smē pač tudi drugod znan biti; takole se glasi *):

Kjer najdeš kaj mesta,
Zasadi drevó;
Če strežba je zvesta,
Te plača dragó.

V sklep so otroci peli pesem svetlimu cesarju, in zraven so se tudi gosli glasile. Vediti je namreč, da je g. Halek, kakor izurjen godeč in orglar, tudi lepo število mladih godcov zvadil, tako da se o večjih praznikih v novi lepi cerkvi velika godba s pavkami, trobentami, pisali in gosli kakor v kaki veliki mestni cerkvi razlega. Še vé, da so bili po končani skušnji pridniši šolarji in šolarce z lepimi bukvami obdarovani; samo da niso bili vsi otroci veseli, ker niso vsi darov prejeli. — Omeniti je še, da je nekaj otrok tudi v nemškem jeziku skušanih bilo, ker so bili v tem v posebnih urah učeni.

Ta šolska skušnja na Verhniki je bila blezo poslednja v najeti hiši; zakaj zdaj zida soseska s stroški srenjske denarnice novo šolo blizo farne cerkve. Spominja vredno je, koliko da se je v tej soseski v malo več kakor v dvéh letih storilo: nova farna cerkev, zdaj že znotraj in zunaj izdelana in olepšana; ponovljen farovž (za kteriga so milostljivi Ljubljanski škof že 1500 gold. podarili) na eni strani, in na drugi pa nova šola, ki ima dosti prostora za učenikovo stanovanje in za dva šolska razreda. Slava taki soseski! P. H.

Novičar iz mnogih krajev.

Potovanje presvitliga cesarja po Horvaškim in Slavonskim bo takole: 3 dni ostane v Zagrebu, 4. dan gré iz Zagreba v Karlovec, 5. iz Karlovca v Reko; v Reki bo ostal 6. in 7. dan in o tem času Baker (Buccari) in Kraljević (Portoré) obiskal; 8. dan gré iz Reke v Gospic, tū ostane 9. dan; 10.

*) Hvala, prelepa hvala gospodu Haleku! Hvala pa tudi pridnim mladim sadjorejčkam, ki bojo kadaj svojimu marljivimu učeniku še posebno hvaležni. Vred.

dan iz Gospica v Korenico, 11. dan iz Korenice v Sluin, 12. iz Sluina v Glino, 13. iz Gline spet v Zagreb, 14. dan ostane v Zagrebu, 15. gré v Belovar, 16. v Požeg, 17. v Osek, 18. dan ostane v Oseku, 19. dan gré v Vinkovce, 20. v Brod, 21. v Novo-Gradiško, 22. v Zagreb, 23. dan iz Zagreba na Dunaj domú. — 23. augusta je bil pod predsedništvam g. bana Jelačić-a velki zbor kmetijske družbe v Zagrebu, v kterim se je tudi o prošnji posvetovalo, ki se ima cesarju predložiti zastran učilnice kmetijstva v Zagrebu. — Sliši se, da železnice, ki se bojo po cesarjevim dovoljenji na Ogerskim začele delati, bojo vojaki delali. — Govori se, da bo ministerstvo kupčijstva jenjalo; stavne opravila bojo samostojno vradnijo imele, kakor je pred letam 1848 bilo „vesolno stavbino vodstvo“. — Ministerstvo poduka je velike hvale vreden ukaz dalo, da naj šolske oblasti v vsih deželah skerbé, da v pospéh kmetijskiga nauka *) naj se pri vsih ljudskih šolah sadiša sadnih drevés napravijo, kjer pa kraj ni za sadje, pa sadiša družih koristnih drevés. Šolskim ogledam je tedaj priporočeno, sosesčane dostojno podučiti, da se ta kaj koristna naprava povsod kmalo na noge spravi, ali pa zboljša, kjer je že. Nadjamo se, da vsi naši umni Slovenci bojo z velicim veseljem pripomogli k ti reči, ktera je v velik prid vsacimu kraju, da že mladost prejme poduk v sadjoreji. — Deželni poglavar Teržanski fml. grof Wimpfen je prevzel varstvo primorske družbe za pogoizdevanje Krasa. — V cesarski denarni kovnici kujejo sedaj tudi veliko zlatov (cekinov) tistim, ki ji zlato za skovanje denara prinesó. — Mlada zala deklica, ki je mutasta dolgo časa v Dunajski bolnišnici ležala, brez da bi ji bili pomagati mogli, je v 10 minutah spet popolnoma govoriti začela po elektro-magnetičnim zdravilu. — Vse pričakuje napeto, kaj bo Pruska vlada na pismo nekterih zedinjenih vlad zastran nemškiga cola odgovorila. — Potres v Erolcheimu na Parskim je poderl cerkev in več hiš. — Pridni zvezdogled Hind je spet novo zvezdo (9. verste) iznajdel. — Sila veliko mladih žensk iz Angleškiga se preseluje v Australio sreče iskat. — V severnih krajih papeževih dežel so zasačili več tacih, ki so pripravljali na 15. augusta punt. — Od grozovitiga Omer-Pašata po nedolžno v ječo verženi 80 let stari vladika iz Mostara je izpušen. — Nek prenapet priliznjeneec je svoje okno 15. augusta v Parizu z nadpisam razsvetlil: „Bog je vstvaril Napoleona in potem je — počival“.

*) Ker nas skušnja uči, da celó nekteri možjé, ki se scer omikanim prištevajo, ne vejo razločka med kmetijski-a-o, in kmečki-a-o — jim povemo, da kmetijski-a-o pomeni landwirthschaftlich, kmečki-a-o pa bauerisch, da tedaj kmetijske reči niso le samo za kmeta, temuč tudi za tako imenovano gospôdo, ako ji je za kmetijstvo mar. Vred.

Očitna zahvala.

Veliki škodi, ko nam je preteklo jesen toliko nesreče prizadjala, je miloserčnost blagih dobrotnikov nar hujši in globočejši rano zacelila. Ginjen velike dobrote nisim bil v stanusvoje hvaležnosti pri razdelitvi milodarov pričo razgovoriti, kar tedaj tū v imenu vsih na Radovni (Rothwein) poškodovanih vsim dobrotnikom, kakor tudi preslavnimu gospodu deželnemu poglavarju in marljivu skerbi častitega poglavarja J. Pajka s hvaležnim sercom spolniti se pospešim. Vsim dobrotnikom zahvala presrečna! Bog vas ohrani! in obilno poverni, kar ste miloserčno podelili.

V Gorjah 22. augusta 1852.

Jož. Pernač, obertnik.

Pogovori vredništva.

Gosp. E. na Gor.: Knjigo smo kupili in jo vam poslali. — Gosp. Δ: Prav radi bi, pa sedaj ne moremo.